

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Lázár István*

Cím: *Az Isten kertészkeje*

A Nép

AZ ISTEN KERTÉSZKÉJE

A zöldségáros-költő — A „Hadikertész” és társai — Hová lett a „Kipróbált férj”? — Aki a saját premierjéről megszökhik — A kozmetikus zeneszerző — A bessz és a piaci közönség

1924. 5. 11.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

308

Hely

Idő

"1924"

Személy

Helyszám

1924

All a piac sarkán, gyümölcsáros-bódéja előtt és álmodozva néz a messzeségbe, mintha önmagát keresné valahol. Költő, dráma- és regényíró meg zöldségáros egy személyben. A magyar Babylon egyik eredeti embere.

— Ott Sándor a nevem... Ezslótt, mikor még ifju voltam, lerajzoltam az embereket, akik a bódém elé jöttek. — kezdi élettörténetét. — Most harmincegy esztendő vagyok, de már tizenkétéves koromban megírtam első vígjátécomat, melynek „Alom” volt a címe; elő is adta valami műkedvelő társaság, sajnos, megbuktam vele...

Hatalmas karját a hasán pihenteti és a Napra pislog, mely aranyrirágos fényben fürdeti az álmodozó szénatéri fákat. A zöldségáros-költő lelke a multba száll.

— Második darabom a „Hadikertész” című vígjátékom volt, egyszerű háborús történet, amelyből kisül, hogy a darab hőse csak napszámos és nem hivatásos kertész. E körül bonyolódik a dolog. A budai Vigadóban adták, tetszett a közönségnek, még virágot is kaptam. Utána még egy vígjátékot írtam: „Megcsalom a feleségem!” pedig nem is vagyok nős. Ez a darabom már emelkedést jelentett írói pályámon. Most már „A kesztyű” címen népszínművet írtam: összevesztettem benne a vidéki parasztokat a pesti urakkal. Jó volt. A pesti urak drágálják a parasztok árúit, de a bonyodalmak után beigazolódik, hogy a paraszt nem is olyan rossz, mert a legszájasabb pesti ur ott felejtett kesztyűjét az egyik paraszt az egész családjával visszahozza Budapestre. Ez volt az

egyik legmulatságosabb darabom...

Lehunytja szelid kék szemét, aztán kinyitja s tekintetét hirtelen mélységes bánat fátyolozza be.

— „A kipróbált férj” következett ezután, az a háromfelvonásos vígjátékom, amelyet Lőrinczy György író-bátyám átadott Palágyi Lajosnak. Ez a legnagyobb művem a Palágyi fia kezén elveszett! Borzasztó kár érte, mert Géczy István is segített nekem, titokban átjavitotta. Istenem? Itt roppant ketté az írói karrierem...

Ott Sándor költőtársunk szeme apai szeretettel pihen zöldségeskosarán és a csokoládék tarka kösztümsorán, darabonkint ismeri. Előrehajol, halkán nevet, majd a balszemöldökét fölrántja: csítt! a szemgolyóján pedig valami egyéni humor derüje csillan át.

— Elárulok egy irodalomtörténeti titkot... Végre elértem nagy álmomat: Következő darabomat már elfogadta Feld Matyi! Akkorára nőtem, hogy a paloták a térdemig értek, de a premier... Tizenhét ember volt a közönségem, azok is csak tüzoltók és jegyződök. Megszökhem a finalé elől, nehogy meglincseljenek. Megbuktunk...

De költőtársunk ahelyett, hogy elkeseredett volna, ismét írt egy „Szemölcs” című darabot...

— A „Szemölcs”-öt egy zeneszerző Bécsbe vitte, hogy ott majd

zenét komponál hozzá. Azóta híre sem hallottam. Bizonyosan leoperáltatta... — szól galgenhumorral, aztán a mai irodalmat bírálhatja komolyan. A magyar színműírás „világirodalomná” fog fejlődni! Sajnos, nincsenek bohózatíróink, nincs is külföldön márkájuk. Legkedvesebb íróim: Jókai. Meg egy-kettő az ujak közül. Egyébként az egész irodalom elhanyaglott... Iszonyu haj ez!

Csendesen kotorász öblös, kék köténye zsebében s megint a messzeségbe néz, mintha önmagát keresné valahol...

— Páris! Még hordárnak is beállanék, csak hogy ott lehessenek. Üzletet nyitnék a művészet városában, tanulnék, látnék s visszajönnék. Egyedüli vágyam, hogy a párisi színházak karzatán tapsolhassak! Ahogy itt szoktam. Hány ismert író kért már, hogy legyen jelen a premierjén s erős tapsaimmal biztosítsam a forró síkért... Sok író tényleg tettem nagyra, sok ismeretlent én huztam elő a homályból, mert valamikor én uralkodtam a karzat fölött...

Kundschaftok jönnek s méri nekik a zöldséget pontosan, mint az igazi költő a jambus-lábakat.

— Jelenlegi foglalkozásommal nem vagyok megelegedve, reggel négykor kelek s éjjel egy órakor fekszem. Anyagi eredmény: megélek. Vagyonom: van egy kis házam Máriaremetén, de ezt a párisi utamra szántam. Egyébként szeretem a vásárló közönséget, élethalok érte. A legszebb és legjobb árut nyújtom, sokszor még az árát is elfelejtem... Csak mikor fizetni kell, akkor térnek észre, különösen most, hogy bessz van, min-

denki ideges, alig lehet kiszolgálni. A legtöbbje egy kilót kér, felet akar fizetni és negyed kilót vesz... Kérve kérnek, hogy most nem tudnak többet venni, de ha hossz lesz, hát mindent kipótolnak...

Jóságos mosoly árad el a képén. Bucsuztunkban barátilag szorongatja kezemet.

— Az a legnagyobb magyar ember ma, aki legtöbbet dolgozik... Kétszázhetvenezer korona forgalmi adót fizetek havonta... Legjobban szeretném a békebeli boldog állapotot... Az igazi íróművész még sem vetemedik szindarabíráásra, mert az csak anyagi haszonnal jár; az igazi íróművészet — a regény...

Százfélélt akar mondan i egyszerűre. Egy szegény, leigázott lélek beszél hozzám. De vajjon van-e boldogabb ember, mint ő, ebben a szomorú országban? Él a vörösrépa, kifli, krumpli, csokoládé, szőlő szőlő, csengő almák és mosolygó világában, mint az Isten kertészkeje, gondosan rakosgatja miniatűr-gulákba az áldott magyar föld kincseit s közben álmodó félművész-lelkével a halhatatlan egekbe tekint...

Lázár István